

Zimski semestar
ak. g. 2019./20.

Hebrejska Tora

— osnovica Biblije

FFRZ: *Izborni predmet uz Biblija* – SZ (ECTS 3)

FTI: Petoknjižje i Povijesne knjige

doc. dr. sc. Niko Bilić, SJ

amdg.ffrz.hr

→ nastava

četvrtkom, 12:15-14:00

LXX: Pentateuh – Petoknjižje

- Isus *Učitelj* u Mt:
- 1. Govor na gori (5-7)
- 2. Slanje apostola (10)
- 3. Prispodobe (13)
- 4. Govor o Crkvi (18)
- 5. Protiv farizeja i Posljednji sud (23-25)
 - Završetak ~ “Isus dovršio govor”
(7,28; 11,1; 13,53; 19,1; 26,1)
 - Mudrost u Mudrosnim spisima:
- U *Zakonu*
- Psalmi: 5 knjiga, 150 prema odlomcima Tore

Preobraženi i Zakon

- Učenici prepoznaju (Mk 9,5)
- “sjenica **Mojsiju** i Iliji”
 - Blagdan sjenica (*Izlazak*, Lev 23)
 - Tema razgovora (Lk 9,31)?
- Isusov *Izlazak* – Otkupljenje
 - Dvoznačna reakcija (Mk 9,5 usp. Lk 24,37.41: strah, radost)
- Strah (φόβος Mk 9,5)
- “Lijepo nam je” (καλόν Mk 9,5)

Kristova smrt i uskrsnuće

- Mojsije (Izl 24,8):
- krv Saveza (Izl 24,8; Hebr 9,20)
 - Savez: Izl – Br
- Isus: krv Saveza
– moja (Mt 26,28; Mk 14,24)
- Krist – poslušan
do smrti (Fil 2,8)
 - “Umri” (Pnz 32,50) → “Na križu”
 - Na Uskrs (Lk 24):
- Počevši od *Mojsija* (7)
- *Mojsijev Zakon* (44)

Mojsije na gori (Izl 34)

- *Nalog Mojsiju u 34,2?*
- **Popni se (Izl 34,2); sam (v3)**
 - **Oblak (5);**
40 dana posta (34,28↔24,18)
 - *Definicija imena יהוה u 34,6?*
- **Milosrdan (רחם *raḥam*), milostiv (חנון *ḥanan*),
spor na srdžbu, bogat privrženosti (חסד *ḥésed*) i pouzdanošću (34,6) = revan (v14)**
 - *Trajan plod (osim Ploča):*
- **Mojsijevo lice sjaji (Izl 34,29s.35; usp. Mt 17,2)**

Božje srce

- Najava u 33,19:
- “milostiv sam kome sam milostiv (רחם *raḥam*), smilovat ću se kome ću se smilovati” (חנן *ḥanan* 33,19)
- Čuva privrženost (חסד *ḥésed*) tisućama, *brine se za krivnju* (34,7)
 - Nosi (=oprašta) krivnju, prijestup, grijeh (7)
 - Ivan Krstitelj u Iv 1,29:
- Jaganjac Božji odnosi grijeh

Odabranik Božji (usp. Lk 9,35)

- Zemljopisni položaj? (Izl 3,1)
- Brdo Božje, Horeb
- = Sinaj
 - Definicija Božjega imena u 3,14?
- יהוה = “Ja sam koji jesam” (3,14)
 - “Bit ću, tko god da ću biti”
= uzvišenost, sloboda, budućnost
 - Mojsijeva reakcija u 3,5.6?
- Mojsije bez obuće (3,5),
prekrivena lica (6)

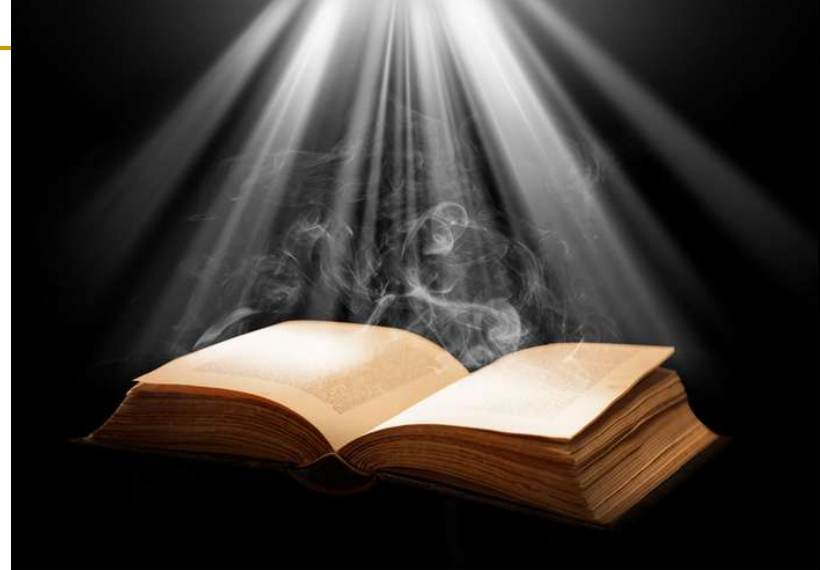

Prvi put na gori

- Postupak Mojsijev u Izl 24,3.4.7?
- Narodu sve Božje riječi (3)
- Ispisuje sve Božje riječi (4)
- Čita narodu Knjigu Saveza (7)
 - Doživljaj Mojsijev u Izl 24,15-18:
- Oblak, 7. dana poziv
- Boravak 40 dana i 40 noći

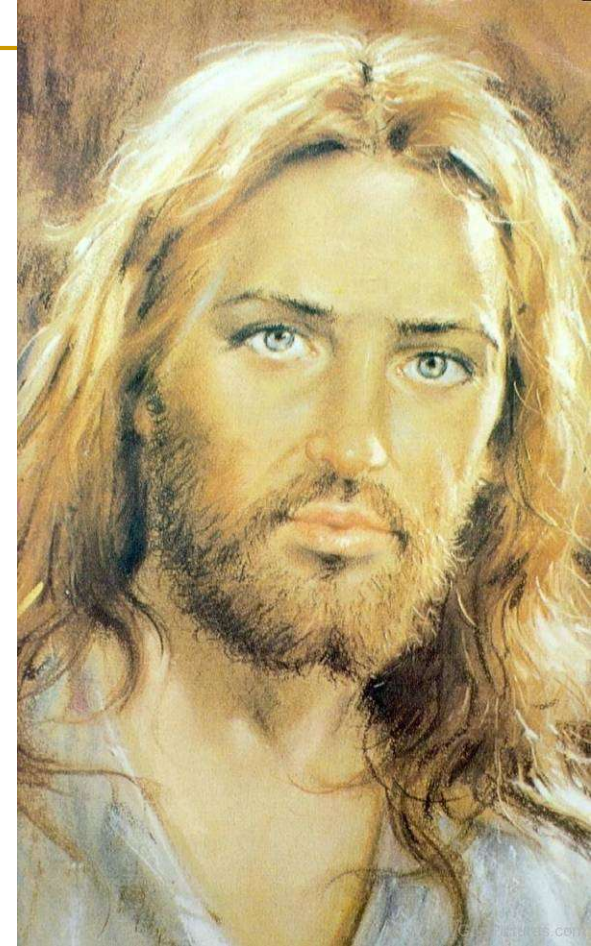
Božja *Pouka*

- Bog sam tumači Zakon i Zapovijed u Izl 24,12:
 - “Napisao sam za njihovu *pouku*” (יָרָא – *jarâ* → תּוֹרָה – *Tôrâ Upute* → νόμος **LXX** → lex **Vg** Izl 24,12)
 - Pavao u Rim 15,4:
 - “napisano nama za *pouku*” (διδασκαλία)
 - Postojano Pismo koje tješi i donosi nadu
-

Prva od svih zapovijedi

- Pitanje Isusu u Mk 12,28
- Odgovor u 29.30.31 (usp. Mt 22,37):
- A) Prva: Bog naš = Pnz 6,4b (29)
- Ljubi! = Pnz 6,5 + $\nu\acute{o}\upsilon\varsigma$ (30)
- B) Druga: Lev 19,18 (31)
 - Odgovor u Lk 10,26:
- U *Zakonu* što piše? Kako čitaš?
- *Pismoznana*c navodi (27 – zajedno):
- Pnz 6,5: Ljubi Boga! + Lev 19,18: bližnjega!

Cjelovita ljubav

- Zapovijed u Pnz 6,5:
- **Ljubi יהוה (Pnz 6,5
usp. 10,12; 11,1; 11,13; 30,16)**
- **1. Srce לב *leb* – καρδία**
 - Srce: središte osobe, sjedište spoznaje i misli,
izvor riječi (=glava)
- **2. Duša נפש *nefeš*, ψυχή – redovito: “život”**
- **3. Snaga מאד *m^eô’d*, ισχύς – obilje, sila
(jako dobro Post 1,31; Mt 22,37 izostavlja)**

Utemeljenje

- **Ljubi(te) svim srcem, svom dušom (Pnz 10,12; 11,13)**
 - **Uvod u Pnz 6,4:**
- **Jer je naš (~ Savez), jer je jedini (Pnz 6,4)**
 - **Svrha zapovijedi u 11,14 i 30,16:**
- **Dobit ćeš plodno tlo (11,14)**
- **Da živiš, budeš blagoslovljen (30,16)**
 - **Kraljevstvo Božje u NZ**

